

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра реклами і зв'язків з громадськістю

УЗГОДЖЕНО

Декан

Ю. Волошин
«02» 02 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Полухін
«23» 02 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Логіка»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 293 «Міжнародне право»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародне право»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	90	30	15	-	45	-	-	диф.залик - 1с
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: НБ-17-293-і/20

СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Логіка»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 15.01.04 – 01–2020

стор.2 з 11

Робочу програму навчальної дисципліни «Логіка» розроблено на основі освітньої програми та навчального плану № НБ-17-293-/20 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 293 «Міжнародне право», освітньо-професійної програми «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
доцент кафедри реклами
і зв'язків з громадськістю

М.М. Маєвська

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» – кафедри реклами і зв'язків з громадськістю, протокол № 6 від «13» 01. 2021р.

Завідувач кафедри

А. А. Івашук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» освітньо-професійної програми «Міжнародне право» – кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 8 від «2» 02. 2021р.

Завідувач кафедри

Т. Р. Короткий

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 2 від «02» 02. 2021р.

Голова НМРР

К.В. Сидоренко

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Логіка»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 15.01.04 – 01– 2020

стор.3 з 12

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.4 з 12	

ЗМІСТ

	стор.
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	6
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.....	10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.5 з 12	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Логіка» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Навчальна дисципліна «Логіка» є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують знання фахівця у гуманітарних галузях загалом, у галузі реклами та зв'язків з громадськістю та у сфері міжнародного права зокрема. Значення логіки полягає перш за все у тому, що засвоєння основ цієї науки формує логічну культуру мислення людини, допомагає їй правильно формулювати думки, уникати логічних помилок у своїх міркуваннях, коректно аргументувати власну точку зору, а також успішно користуватися методами критики та спростування.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів із особливостями логіки як науки та як здатності людини відобразити навколишній світ за допомогою мислення, а також можливості генерування послідовних несуперечливих, обґрунтованих міркувань.

Завданням курсу є оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними вміннями в царині логіки, сформувати у студентів культуру мислення, тобто мислити чітко, ясно, послідовно, несуперечливо, допомогти студентам оволодіти певною сукупністю знань про засоби інтелектуальної діяльності, її форми і закони для застосування цих знань на практиці, навчити правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття, знаходити помилки у здійсненні зазначених операцій іншими людьми, допомогти майбутнім фахівцям витлумачувати різноманітні професійні тексти, знаходити в них протиріччя; не припускати логічних помилок під час складання офіційних документів, навчити правильно будувати доведення, спростовування, проводити аналогії, висувати гіпотези, навчити конструювати коректну аргументацію, розпізнавати логічні прийоми маніпулювання співрозмовником і протистояти їм.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, здійснювати юридичний аналіз питань правового характеру у сфері національного права, міжнародних відносин та міжнародного права під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних механізмів міжнародно-правового регулювання

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.6 з 12	

і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, суспільство та право у процесі розвитку суспільства.
- розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів, предметної галузі, професії; базових категорій, юридичних понять.
- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел
- знання та розуміння предметної області своєї професії
- уміння застосовувати фахові знання на практиці
- вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини з позиції обов'язкових норм та інших стандартів міжнародного права
- здатність тлумачити норми міжнародного права та національних нормативних актів, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації
- знати історію становлення логіки як науки;
- знати дефініції ключових логічних категорій/понять;
- розпізнавати різні види знаків, імен, понять, висловлювань, суджень, умовиводів, та міркувань;
- знати фундаментальні закони логіки;
- професійно застосовувати логічні навички для коректного спілкування та структурованого написання текстів;
- уміти проводити логічні операції над поняттями;
- здійснювати логічний аналіз висловлювань та суджень;
- будувати аргументацію, керуючись базовими логічними законами;
- розпізнавати логічні помилки у міркуваннях інших людей.

Навчальна дисципліна «Логіка» є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Філософія права», «Теорія держави і права» та інших.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.7 з 12	

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1-го навчального модуля, а саме «Логіка».

Модуль №1 «Логіка».

Тема 1. Вступ. Предмет, метод та завдання навчальної дисципліни «Логіка».

Походження терміну “логіка”, його багатозначність. Визначення логіки як науки. Формалізація як головний метод логіки. Нормативний характер логіки. Логіка та інші науки. Логіка та мова права. Поняття про логічну помилку. Софізми та паралогізми. Основні компоненти логічної форми. Логічні та нелогічні терміни.

Тема 2. Основи теорії та історія становлення логіки як науки. Історичні етапи розвитку логічного знання. Традиційна логіка, її характерні ознаки. Розвиток логіки в добу Античності: Аристотель, стоїки, софісти. Логіка як частина тривіуму в епоху Середньовіччя. Особливості розвитку логіки в ХУІ – ХІХ ст. Сучасна логіка, її характерні ознаки. Класичний період у розвитку сучасної логіки. Розділи класичної логіки: логіка висловлювань та логіка предикатів. Некласичний період у розвитку сучасної логіки. Основні розділи неklasичної логіки: модальна логіка, логіка дії, логіка запитань та відповідей, логіка імперативів тощо.

Тема 3. Семіотичний характер логіки. Поняття про знак. Семіотика як наука про знаки. Історія і сучасний рівень розвитку семіотики. Види знаків. Структура значення знака. Предметне і смислове значення знака. Знаковий процес (семіозис) та його структура. Основні компоненти знакового процесу. Виміри знакового процесу: синтаксичний, семантичний, прагматичний. Розділи семіотики: синтактика, семантика, прагматика. Розділи логічної семіотики: логічний синтаксис, логічна семантика, логічна прагматика. Рівні знакового процесу. Об'єктна мова і метамова. Парадокси як результат змішування двох мов.

Тема 4. Ім'я та поняття. Загальна характеристика імені. Структура значення імені: денотат і смисл. Базові принципи теорії іменування: принцип однозначності, принцип предметності, принцип взаємозамінюваності. Екстенсійні та інтенсійні (неекстенсійні) контексти. Загальна характеристика поняття. Логічна структура поняття. Зміст і обсяг поняття. Закон оберненого відношення між обсягом та змістом поняття. Види понять та типи відношень.

Тема 5. Логічні операції над поняттями. Загальна характеристика логічних операцій над поняттями. Логічні операції над обсягом понять. Логічні операції над змістом понять. Обмеження, узагальнення і поділ понять. Типові помилки. Класифікація як багатоступінчастий поділ. Визначення понять. Види визначень та їх структура. Прийоми, подібні до визначень: опис, характеристика, порівняння, розрізнення.

Тема 6. Логічний аналіз висловлювань та суджень. Загальна характеристика висловлювання. Види висловлювань у сучасній логіці. Алфавіт логіки висловлювань. Поняття формули. Процедура перекладу міркувань природної мови

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.8 з 12	

на мову логіки висловлювань. Загальна характеристика логічних сполучників: заперечення, кон'юнкція, диз'юнкція (строга та нестрога), імплікація, еквіваленція. Логічні оператори та їх види. Метод таблиць істинності.

Тема 7. Міркування та умовивід: види і характерні ознаки. Види міркувань. Характерні ознаки та підвиди дедуктивних міркувань: прямі і непрямі. Прямі дедуктивні міркування: суто умовні, умовно-категоричні, розділово-категоричні та умовно-розділові міркування. Непрямі дедуктивні міркування: міркування за схемою «доведення від протилежного», міркування за схемою «зведення до абсурду». Поняття про правдоподібне міркування та його види: індуктивні міркування та міркування за аналогією.

Тема 8. Основи теорії аргументації.

Поняття про аргументацію: дефініція та структура. Форма та види аргументації. Аргументація vs суперечка: схожі та відмінні риси. Види суперечки: дискусія, диспут, полеміка, дебати. Доказова та недоказова аргументація. Пряма та непряма аргументація. Поняття про критику: дефініція, види, структура. Правила аргументації та софістичні хитрощі.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Логіка»										
1.1	Вступ. Предмет, метод та завдання навчальної дисципліни «Логіка»	1 семестр								
		9	2	2	5					
1.2	Основи теорії та історія становлення логіки як науки	11	2	2	5					
1.3	Семіотичний характер логіки	11	2	2	5					
1.4	Ім'я та поняття	8	2	2	5					
1.5	Логічні операції над поняттями	11	2	2	5					
1.6	Логічний аналіз висловлювань та суджень	9	2	2	5					
1.7	Міркування та умовивід: види і характерні ознаки	11	2	2	5					

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.9 з 12	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.8	Основи теорії аргументації	11	2 2	1	5				
1.9	Виконання домашнього завдання , контрольної (домашньої) роботи.	5	2	-	3				
1.10	Модульна контрольна робота №1	4	2	-	2				
Усього за модулем №1		90	30	15	45				
Усього за навчальною дисципліною		90	30	15	45				

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- евристичний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, самостійному вирішенні завдань, роботі з навчальною літературою. Окрім цього практичні заняття проходять у формі дискусій, презентацій, круглих столів, ділових ігор.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Гетманова А. Д. Логіка: учебник для студ. вузов / А.Л. Гетманова – М.: Омега-Л, 2008. - 415 с.
- 3.2.2. Дуцяк І.З. Логіка: Підручник / І.З. Дуцяк – К.: Знання, 2010 р. – 406 с.
- 3.2.3. Карамишева Н.В. Логіка (теоретична і прикладна): навч.посіб. / Н.В. Карамишева – К.: Знання, 2011. – 455 с.
- 3.2.4. Жеребкін В. Є. Логіка: підручник / В. Є. Жеребкін – К.: Знання, 2008. - 255 с.
- 3.2.5. Ивлев Ю. В. Логіка. Сборник упражнений: учебное пособие / Ю.В. Ивлев – М.: Книжный дом «Университет», 2013. - 248 с.
- 3.2.6. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів 6-е вид./ А. Є. Конверський – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 424 с.
- 3.2.7. Поперечна Г.А. Логіка. / Г. А. Поперечна - Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 80 с.
- 3.2.8. Хоменко І.В. Логіки: теорія та практика: Підручник / І.В. Хоменко. – К.: Центр навчальної літератури, – 2019 р. – 400 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.10 з 12	

3.2.9. Хоменко І.В. Логіка: Практикум / І.В. Хоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2002. - 240 с.

3.2.10. Щербина Н.Ю. Логіка для юристів: Курс лекцій. Вид. 2-е / Н.Ю. Щербина. – К.: Юридична думка, 2004. – 264 с.

Допоміжна література

3.2.11. Асмус В. Ф. Лекции по истории логики: Авиценна, Бэкон, Гоббс, Декарт, Паскаль. / Под ред. и со вступ. ст. Б.В.Бирюкова. – М.: ЛКИ, 2007. – 240 с. (Из истории логики XX века).

3.2.12. Карпенко А.С. Логика на рубеже тысячелетий // Логические исследования. – 2000. – Вип.7. – С.148-158.

3.2.13. Меськов В.С., Карпинская О.Ю., Ляшенко О.В., Шрамко Я.В. Логика: наука и искусство. – М.: Высшая школа, 1993. – 333с.

3.2.14. Петров Ю.А. Азбука логического мышления. – М: Издательство Московского университета, 1991. – 104 с.

3.2.15. Халлинан Дж. Почему мы ошибаемся? Ловушки мышления в действии/Дж. Халлинан. – М.: Издательство "Манн, Иванов и Файбер", 2014. – 304 с.

3.2.16. Щербина О. Ю. Мовчазна брехня у правовій аргументації / О. Ю. Щербина // Логіка і право : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 11 трав. 2012 р. – Х., 2012. – С. 202–204.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

3.2.17. <http://umm.pstu.edu/handle/>

3.2.18. <http://logic.net.ua>

3.2.19. <http://plato.stanford.edu/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.1

Таблиця 4.1.1

1 семестр		Мак кількість балів
Модуль №1		
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових та практичних завдань)	40 (сумарна) 5 б. *8	
Виконання експрес-контролю (письмова робота на семінарі: тест, задача, контрольні питання), поточного контролю.	30 (сумарна) 5 б. *2	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 42 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	
Усього за модулем №1	100	
Усього за дисципліною		100

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.11 з 12	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова модульна оцінка у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Логіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.12 з 12	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				